

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

 $\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 11 Martie st. v.

Le sîntem cetitorilor nostri datori cu
o lămurire.Sînt acum vre-o două săptămîni s'a
pronunțat între „Gazeta Transilva-
niei“ și „Tribuna“ un conflict, care a
produs în toate cercurile române o im-
presiune pe cât se poate de penibilă.Cum s'a produs acest conflict și ce
are el să însemneze?Am lăsat din adins să treacă timp
la mijloc mai înainte de a răspunde la
această întrebare, fiindcă ne simțim da-
tori a ne justifica față cu publicul nostru și
am fi foarte măhnîți, dacă această justifi-
care ar fi luată drept un atac îndreptat
contra colegilor nostri dela „Gazeta“.Conflictul dintre „Gazeta Tran-
silvaniei“ și „Tribuna“ nu s'a pro-
dus acum, ci chiar mai înainte de a fi
apărut „Tribuna“, și totdeauna relațiu-
nile dintre noi și colegii nostri dela „G-
azeta“ au fost încordate.Cât pentru noi, această încordare era
din zi în zi mai nesuferită. Căci nu este
de loc o mulțumire de a fi primit sar-
cina să susții prin presă cauza Românilor
din țerile supuse coroanei ungare. Nu este
mulțumire, fiindcă ai să susții această
causă față cu nise adversari violenți, in-
accesibili și foarte înclinați a răspunde cu
injurii la argumentele ce li se pun în ve-
dere. Dar' nu este o mulțumire, mai ales
fiindcă, după-cum sînt împregiurările, nu
poate nimeni să-și facă iluziunea, că în
curînd va ajunge la vre-un succes oare-
care, ci omul serios trebuie să aibă con-
știința, că cu foarte multă muncă va ob-
ține, dacă va obține, un rezultat foarte
neînsemnat. Trebuie însă ca cineva să pri-
mească și această sarcină ingrată și să o
poarte pe cât îl iartă puterile, și dacă am
primit-o și noi, era că n'aveam în cotro,
că nu puteam să ne dăm îndărăt, când
un cerc de oameni onorabili ne-au chemat
la lucrare.Un drept aveam însă, și pe acesta
ni l-am și rezervat: dreptul de a lupta
numai contra adversarilor declarați ai ne-
mului nostru și de a susține cauza ro-
mână numai așa, cum credem noi că
marea majoritate a Românilor voiesce să
fie susținută. De aceea ne-am pus pe basa
programului din Sibiu și ne-am angajat
a susține acest program și a combate pe
toți cei ce îl combat.„Tribuna“ nu e însă singurul organ
de publicitate, care a adoptat acest pro-
gram, și este un lucru, care de sine ar
trebu să se înțeleagă, că avem tot drep-
tul la o atitudine binevoitoare din partea
acelora dintre colegii nostri, care luptă
sub același steag cu noi, și nu putem
perde acest drept, decât după-ce ne vom
fi abătut în mod invederat dela progra-
mul comun. Câtă vreme luptăm sub ace-
lași steag, trebuie să mergem împreună,
să ne spriginim unii pe alții, și interesul
causei cere, ca mai ales față cu cestiunilede-o gravitate oare-care să luăm înțelegere
între noi și să procedem în același fel.Această înțelegere, această procedere
în același fel a fost până acum preste pu-
tință, și totdeauna aveam sentimentul ne-
sufert, că vom fi loviți chiar de cei ce
luptă alături cu noi, când lumea ne va
fi mai dragă.

Aceasta ni s'a și întemplat.

Nu scim, dacă colegii nostri dela
„Gazeta Transilvaniei“ erau ori nu
pe din destul de lămurți asupra situa-
țiunii, noi sciam însă că situațiunea e cu
deosebire încordată.Era după cele două procese de presă,
după oprirea banchetului ce se proiectase
la Sibiu, în ajunul zilei de 28 Februarie
și câteva zile înainte de plecarea deputa-
țiunii consistorului arhidieceșan la Viena.Plecarea deputațiunii se amîna de pe
o zi pe alta și noi sciam aici în Sibiu, că
la Budapesta se caută pretexte pentru o
lovitură îndreptată asupra metropoliei ro-
mâne greco-orientale și prevedeam, că gu-
vernul va face capital din parastatul pro-
iectat pe ziua de 28 Februarie.Acum apare în „Pester Lloyd“ o
correspondență din Bucuresci, în care i se
spune lumii mari, că la Bucuresci s'a în-
ființat sub protectoratul prințului Bibescu
un comitet iredentist, chemat a conduce
lucrările pentru eliberarea noastră.E evidentă intențiunea, cu care se
divulgă această scire de organul oficios al
guvernului din Budapesta.Cercurile guvernamentale din Buda-
pesta sînt destul de bine informate, pen-
tru-ca să știe, cine este prințul G. Bibescu,
ce absurd este a-l pune în relațiuni fie
cu „socialistii“, fie cu „iredentistii“
din România, ce puțin însemnează „socio-
lismul“ și „iredentismul“ dela Bucuresci,
și cât de puțină atențiune merită scirea
comunicată de „Pester Lloyd“.Vorba e însă să se facă capital din
această scire.Ori când, altă-dată, am fi rămas in-
diferenți față cu asemenea apucături; acum
însă situațiunea cerea să frîngem neîntâr-
ziat această armă, și nu ne rămînea decât
să desavuem pe „socialistii“ ce vor-
besc de comitete iredentiste și să provocăm
și pe frații nostri emigrați în România să
declare, că n'au a face nici în clin, nici
în mîneș cu dînșii.Am făcut-o aceasta, și urmarea a fost,
că vre-o două trei dintre foștele din Ro-
mânia au pornit un atac de o extremă
violență asupra noastră, taxându-ne de
trădători și de slugi ai Maghiarilor.Acum ese la iveală și „Gazeta
Transilvaniei“, nu însă cu un atac
fățîș, ci cu o reproducere în aparență
foarte inofensivă dintr'un diar maghiar,
despre care noi nu luăm nici odată notiță.Nu se putea să nu înțelegem inten-
țiunea, cu care s'a făcut această repro-
ducere. Eram lăudați de diarul maghiar,
și colegii dela „Gazeta“ sciau, că pe cât
de mult ne onorează insultele diarelor ma-ghiare, pe atât de mult ne compromis
laudele lor. Aceasta mai ales într'un timp,
când diare române ne taxează de trădători.'I-am dat dar' „Gazetei“ signal să-și
verse veninul, să spună odată ce are în
contra noastră, ce anume osîndesce în
purtarea noastră, prin ce am devenit o
calamitate publică pentru Români.Și și-au vîrsat frații nostri dela
„Gazeta“ veninul adunat timp de un
an în ei. Peste două-spre-șapte coloane
tipărite mare parte cu garmond s'au um-
plut cu cele mai necuviincioase invective
contra noastră. Trecem la ordinea zilei
preste ele și ne mîrginim a întreba: care
e folosul practic?Folosul practic este, că astăzi pu-
blicul român poate să fie convins, că nu
este nici o deosebire de vederi ori de
tendențe între cele două diare române
cuotidiane din Ardeal și că întreaga în-
cordare dintre „Gazeta Transilva-
niei“ și „Tribuna“ nu are alt punct de
plecare, decât o cestiune de vanitate per-
sonală, o rivalitate cu desăvîrșire lipsită
de motive serioase.Este o rușine pentru noi, că ase-
menea rivalități se pot resufla în fața
unor situațiuni atât de acute ca cea de
astăzi, dar' vina, că se poate aceasta, nu
este a noastră, a acelor ce scriem, ci a
publicului, care poate să ne mistue chiar
și atunci, când ne batem joc de cuvîntul
tipărit.Am înțelege să vină cineva să ne arăte,
că ne-am abătut dela programul nostru,
că vre-unul dintre punctele acestui pro-
gram este în contradicere cu sentimentul
public al Românilor, că dăm drept opi-
niune publică română ceea-ce nu este, că
nu scim să scriem o frasă ori să încheiăm
un șir de idei, le-am înțelege aceste,
pentru-că oameni sîntem și multe ne sînt
neputințele; rămînem însă cuprinși de o
adîncă măhnire sufletească în fața unor
invective, din care nu rezultă decât, că
după părerea colegilor nostri sîntem nise
miserabili și nise imbecili, ceea-ce nimeni
nu poate să creadă.E treaba publicului să ne țină în frîu,
și dacă există în adevăr o opinie pu-
blică română, atunci, vrem ori nu vrem,
ne vine ori nu la socoteală, trebuie să ne
cîlcăm pe inimă și să mergem împreună.Aceasta o vrem, aceasta o cerem,
căci nu ne simțim destoinici a face două
trebi de odată, și dacă e vorba să sus-
ținem cauza română în luptă chiar și cu
colegii nostri de sub același steag, atunci
nu ni se mai poate cere să nu-i lăsăm
pe ei singuri.„Politik“, organul Cehilor, ce are le-
gături cu cercuri Vieneze oficioase, publică
o scrisoare senzațională din Viena, în
care se ține despre cele ce se petrec prin
Albania și Macedonia între altele: Dacă
Austria vrea să extindă ocupa-
țiunea Bosniei până la Mitrovița,
— o cestiune, care poate tocmai acum ediscutată și poate e deja chiar și hotărîtă
— atunci Austria trebuie să se fi înțele-
să încă de mai înainte cu Albania de Nord,
și să avem cuvînt de a admite, că aceasta
s'a și întemplat. Dacă trupele turcesci
n'ar isbuti, a suprima această mișcare în
Albania cu totul, atunci Austria se va
simți nevoită, a accentua necesitatea în-
aintării sale până la Mitrovița,
și anume ca o măsură de ordine și de si-
guranță cuprinsă în marginile tractatului
de Berlin. Și cu privire la cestiunea bul-
gărească din Macedonia „Politik“ observă,
că Austria ce dorește legătura cu Salo-
nichi prin calea ferată, nu poate ignora
mișcarea aceasta.

Revistă politică.

Sibiu, 11 Martie st. v.

Se ține, că cea dintîiu sesiune
dietală a periodului 1884—1887 se va
încheia cu finea lunei lui Maiu,
ear' pentru a doua sesiune se va convoca
dieta cel mult la sfîrșitul lui Septemvrie.
Cu anevoe credem, ca dieta să poată re-
solvi încă în sesiunea de acum colosalul
program de muncă, ce-i stă înainte, și
nici convocarea ei pentru sesiunea a doua
numai decât după încheierea sesiunii din-
tîiu nu se va pute efectua, deoarece-ce lu-
crările preliminare pentru constituirea noiei
case de sus și anume statorirea listei defi-
nitive a acelor magnați, cari solvesc o dare
de pămînt de cel puțin 3000 fl., va ține
mai multe săptămîni avînd anume casa
magnaților — dacă proiectul va deveni
lege — a se constitui la toamnă într'o formă
nouă.Am țis, că casa magnaților va ave
să se constituie la toamnă într'o formă nouă,
dacă proiectul va deveni lege. Da,
dacă proiectul va deveni lege, pentru-că
aceasta e o întrebare, la care nici că sîntem
în stare să dăm un răspuns hotărît. Pro-
iectul pentru reformarea casei magnaților
abia astăzi a ajuns în ședința casei de
sus, și toată cestiia stă astăzi într'un stadiu,
că guvernul are cele mai bune prospecte
a mai suferi o derută, tot atât de ruș-
noasă, ca și cu privilegiul compromiselor.
Din provincie sosesc mereu membrii casei
de sus la Budapesta și acum se află preste
o sută de accia în residență, cari nu au
alta de gînd, decât a respinge proiectul.
Și opozițiunea e sigură, că se va respinge
proiectul presupunînd, că magnații cei mai
sărăcuți se vor presenta în acel număr,
care se poate aștepta. Multe sciri tenden-
țioase ale diarelor guvernamentale vor să
seducă pe membrii casei de sus, cari pe-
trec încă prin provincie. Așa de exemplu
acele au alarmat lumea, că întreg episco-
patul se va întrepune pentru guvern —
până când foarte mulți dintre epis-
copii titulari au declarat, că nu
vor lua parte la desbaterile din
casa de sus asupra proiectului
din cestiune.Pentru desbateră generală s'au in-
sinuat până acum mai mulți vorbitori,
între cari și contele Carol Pongrácz,
baronul Alexandru Vécsey, baronul De-
sider Prónay și contele Iosif Bethlen,
cari toți vor vorbi în contra proiectului.
Referentul baronul Iosif Rudnyánsky,
va deschide discuția fără de nici o trac-
tare detaliată, deoarece-ce în înțelesul re-
glementului nu are dreptul de a mai

vorbii odată sau din nou la sfârșitul des-baterii.

Cu privire la discursul, pe care l-a ținut cancelarul german în Sâmbăta trecută, ziarul „Le Temps“ dela 18 Martie st. n. publică o corespondență telegrafică din Viena, care spune impresiunile pe care le-a produs discursul în presurile austriace.

Discursul pe care principele Bismarck l-a pronunțat Sâmbăta în Reichstag — dize corespondentul — a produs în cercurile noastre politice o profundă impresiune. Acest discurs a făcut alușiune la o revelație făcută în cartea d-lui Busch. De aceluși vechi stăruința de pune principele Bismarck în urmărirea proiectului uniunii vamale cu Austria, care proiect însă nu-l poate realiza decât prin separarea vămii austriace de cea ungară.

Diarele ungurești protestează contra unei asemenea tendințe. „Pester Lloyd“ cere explicații în privința originii cestiunii și voiesce să scie în ce condițiuni s'a propus uniunea vamală și care ministru a refuzat propunerile lui Bismarck în numele celor două parlamente mai înainte de a fi fost consultate. În ce privește separațiunea vamală între Austria și Ungaria, „Pester Lloyd“ este de părere că ceea-ce face indispensabil acordul celor două jumătăți ale monarchiei, sînt divergențele de interese agricole și industriale. Trebuie să se facă concesii reciproce. Austria trebuie să acorde o sporire a drep-turilor industriale.

În camera italiană s'a desbătut cestiunea agrară. Ministrul președinte Depretis a declarat, că nu primesce ridicarea vămilor pe cereale. Cairoli a prezentat o propunere în contra cabinetului, carea însă s'a respins cu 236 voturi în contra 134. — În senat domnii Caracciolo și Vitelleschi au interpelat pe guvern în privința politicii externe. Ministrul de externe Mancini a promis, că luni va răspunde la interpelații. Senatul și-a exprimat simpatia față de soldații italieni, cari se află în Africa.

Ziarul din Londra „Daily Telegraph“ comunică, că Țarul a mers cu privilegiul pertractărilor din urmă cu Anglia preste sfătuirile domnului de Giers, și că în urma acestora pozițiunea domnului Giers nu e mai mult atât de neturburată, ca până acum. Lucrul trebuie să se privească cu atât mai serios, cu cât unicele rădăcini ale pozițiunii lui Giers formau încrederea și favorul Țarului.

Rusia e bântuită și de necazuri interne.

Așa mișcările sociale-revoluționare au dat în timpii din urmă dovezi neliniștitoare despre nouă și aprige agitațiuni. Ziarul „Muncitorul“, organul socialistilor ruși, a apărut în zilele aceste și s'a răspândit în toate părțile.

Cronică.

Sciri personale. Excelența Sa dl Metropolitan și Archiepiscop Dr. Ioan Vancea și Ill. Sa dl Episcop gr.-cat. din Lugoj Dr. V. Mihályi au sosit în Budapesta pentru a lua parte la pertractarea proiectului de lege asupra reformei casei de sus, care s'a început aci.

Deputați mireni pentru sinodul arhidiecezan gr.-or. an mai fost aleși: în cerc. VI (Ilia) Dr. Ioan Pop și I. Dragomir; în cerc. X (Abrud) Simion Dămian și Gerasim Candrea.

Pentru sinodul eparhial gr.-or. al Aradului sînt aleși deputați următorii d-ni: în cerc. elec. (Radna) din cler: Vasile Beleşiu protopop; dintre mireni: Ioan Beleşiu advocat și Paul Milovan notar comunal; în cerc. elec. Lipova din cler, Ioan Țieranu protopop; dintre mireni: Iuliu Bonciu și Georgiu Cojocariu privat.

Tirgul de țeară din Ilia-mureșană, comit. Hunedoare, ce s'a ținut pînă acum în 6 Aprilie, în est an în incuviința acum ministrului de agricultură, industrie și comerț, se va ține în 28 l. c. n.

Foc. În săptămăna trecută au ars în Ocna-Sibiului 4 șuri și 3 case. A ars o mare cantitate de grâu, cucuruz, slăniși, fân, paie etc. Dintre cei arși numai un proprietar a fost asigurat pentru o sumă foarte mică.

Explosiune la posta din Timișoară. Sâmbăta trecută la 10 oare a. m. la oficiul postal din Timișoară accesitul Houchard a vrut să sigileze șese săculețe ce s'au fost desfăcut la oficiul de vamă și despre care se pre-tindea, că cuprind nise săminte, trimise de un anume I. Baumann din Mannheim și menite pentru școala de pomi a baronului Gudenus din Gad de lângă Deta. La sigilare de odată explozodă un săculeț, și numai după ce urmat exploziuni și din celelalte cinci săculețe. Houchard a fost greu rănit în față și la mâni, un servitor a primit rane mai ușoare. Totodată un funcționar în aceeași odaie și altul într'o odaie laterală au fost trântiți la pământ prin presiunea aerului. Toate ochiurile de ferestre au fost sdrobite. Procesul de ardere n'a fost așa grabnic ca la dinamită. Trei săculețe de același soi s'au mai aflat la oficiul de vamă și au fost confiscate de poliție. Cuprinsul încă nu s'a cercetat chimic; se pare însă, că săminta a fost împregnată cu un fluid explosiv.

Himen. Dl Traian Popescu subjude reg. în Biserica-albă s'a încredințat în 16 l. c. n. cu d-șoara Danița Bocșar.

Un cas de moarte ciudat. Din Chișineu se scrie, că în zilele aceste a venit un tânăr robust la asentare. Tânărul stetea sub măsură, medicul l-a vizitat și l'a declarat de apt. Bietul tânăr intru atăta s'a spăriat, când a auzit cuvântul „tauglich“, încât de loc a căzut mort la pământ. Toate încercările medicilor de a-l mântui, n'au mai ajutat nimic. A fost lovit de apoplexie.

Agata Bărsescu va juca Joia viitoare în „Burgtheater“ pentru prima dată pe *Quinault* din „Narciss“; ear' după ferile de Pasci va reprezenta rolul *Ofelei* din „Hamlet“.

Academia română. „Monitorul oficial“ al României comunică următoarele:

„Vineri, 8 Martie, la oarele 1¹/₂ după ameași, M. S. Regele a asistat la ședința publică a Academiei române.

„La sosire, Regele fu întâmpinat de d. Sturdza, ministrul cultelor și instrucțiunii publice, și de d-nii vice-președinți ai Academiei.

„După deschiderea ședinței decătră M. S. Regele, d. G. Sion dete cetire procesului-verbal al secțiunii literare despre decisiunile luate de secțiune cu privire la „Magnum Etymologicum Romaniae“, pentru imprimarea căruii Maiestatea Sa binevoi a oferit fondul necesar. Apoi d. Marian ceti despre Inscriptiuni și documente în Bucovina.

„În urmă avu loc discuțiunea asupra lui u scurt, la care luară parte d-nii Maiorescu, Sion, Roman și Hășdeu, rămânând ca Academia să se pronunțe în această privință în una din ședințele viitoare.

„Maiestatea Sa a urmat cu un viu interes cursul acestei ședințe, după terminarea căreia binevoi a convorbi cu multă afabilitate cu mai mulți din d-nii membri ai Academiei și se întoarce la Palat la oarele 4.“

Convorbiri literare. Dela 1 Aprilie 1885, revista literară și critică „Convorbiri literare“, începând anul XIX al existenței sale, va apăre, nu în Iași ca până acum, ci în București, în editura librăriei Socec et Comp. „Convorbiri literare“ vor fi conduse tot de vechiul lor director d. Iacob C. Negruzzi, care și-a mutat domiciliul în București.

Dela anul XIX înainte „Convorbirile literare“ se vor publica în format 8° mare și vor urma a apăre la ziua întâiu a fie-carei luni, în mărime de 6, 6 sau și mai multe coli, dacă trebuința va cere.

Abonamentele vor fi de lei 20, ca în trecut, pentru România, 6 fl. v. a. pentru Austro-Ungaria, de 10 ruble pentru Rusia și de lei 30 pentru celelalte țeri din Uniunea postală.

Cereri de abonament, precum și orice alte cereri și reclamațiuni, se vor adresa de acum înainte la direcțiunea „Convorbirilor literare“, librăria Socec et Comp. București, Calea Victoriei Nr. 7.

Broșura din 1 Aprilie 1885 va începe cu Ovidiu, piesă în patru acte în versuri de V. Alexandri.

Comitetul pentru ridicarea statuei poetului Mihail Eminescu a ridicat ca, pe lângă listele de subscripțiune cari s'au pus în circulațiune, să dea și un bal cu tombolă în sala tea-

trului național din București în ziua de 5 Aprilie. Se dize că M. S. Regina României a promis d-lui V. Alexandri, președintele sus numitului comitet, că va lua sub înalta sa protecțiune această laudabilă întreprindere, al cărei rezultat va fi astfel asigurat.

Expoziție de vite și horticultură cu produsele derivate, și un concurs de arătură între săteni se va face la școala de agricultură dela Ferestrău pe la finele lui Aprilie a. c. Expoziția și concursul se vor organiza de comițiul agricol de Ilfov.

Agitațiunea macedoneană în Sârbia. În Sârbia se urmează mereu cu agitațiunea macedoneană. Comitetul de acțiune din Belgrad a hotărât să trimită cabinetelor marilor puteri rezoluțiunile votate de meetingurile ținute în Belgrad și Niș. În curând se va mai ține un meeting în Piro, adică chiar lângă fruntaria bulgară.

Meetingurile bulgare. Din Filipopol se scrie că dintre toți consuli de acolo numai consulul italian Zerboni a primit deputațiunea meetingului din Filipopol. Consulul italian a recomandat deputației să se rețină dela astfel de demonstrațiuni și să apeleze la prudența marilor puteri.

Noue căi ferate strategice în Rusia. După cum i se scrie la „Pol. Corr.“ din Varșovia, în primăvara aceasta o comisiune tehnică va designa modalitatea executării unei noue rețele de linii ferate strategice în Polonia în ținutul inferior dela Homel. O ordinațiune mai nouă prescrie ca funcționarii dela calea ferată din Polonia să se supună în cas de avansament unui examen din limba rusească.

Scolastic.

Lucrul de mână

în școlile de băieți și în institutul pedagogic. (Raport prezentat în urma însărcinării ven. consistor arhidiecezan, corpului profesoral dela seminarul „Andreian“.) (Urmare.)

Abstracție făcând dela sistemul claselor laterale, cari în specializarea dorită de Ziller, ar fi nepracticabile în împregiurările reale, în cari ne aflăm, din cauza speselor celor mari ce ar cere, însă în ceea-ce privește principiul fundamental, în conformitate cu vederile Herbart-Zilleriane s'a introdus și practicat de mulți ani lucrul de mână de E. Barth, directorul unui institut privat de creștere din Lipsca. În legătură cu toate obiectele de învățământ, mai ales cu istoria naturală, fizica, geografia, matematica, dar și cu istoria și istoria biblică se execută pe base pedagogice și metodice sub conducerea învățătorului Niederley lucruri de mână de tot felul, pentru crearea de aparate de învățământ, pentru înfățișarea de probleme geometrice, pentru înfățișarea de evenimente istorice și de stări culturale ale diferitelor epoce, și pentru confecționarea de unelte folositoare în școală, acasă, în economie ș. a. Lucrările ce se execută, privity ca cel mai puternic mijloc de intuițiune intensivă și complezment indispensabil al educațiunii, se orientează parte după materiile tractate în deosebitele specialități de învățământ, parte după valoarea edu-

Foita „Tribunei“.

Magnum Etymologicum Romaniae.

În una din ședințele din urmă ale Academiei române dl Hășdeu a cetit din „Marele Etimologic al limbii române“ drept marele vre-o câțiva articoli, dintre care pentru deosebitul interes reproducem și noi după „Familia“ pe unul. Eacă-l:

1. **Ariciu**, s. m., hérisson; un mic mamifer insectivor, acoperit cu peri cu țepușe lungi și tari.

Când își ascunde sub sine capul și picioarele, ariciul ne apare ca un mare ghem spinos pe care nu poți pune mâna și de care cu frică se ferec animalele. De aci pe deoparte dicțiunea românească: „Ariciul cu meșteșug se prinde și vrabia cu meu“ (Pann, Prov. II, 125), — ear' pe de altă parte se dize la noi: „s'a făcut ghem ca ariciul“, — ear' în Transilvania: „s'a sgulit ca un ariciu“ (Sibiui, Orlat).

Poporul crede că: „dacă se împunge cineva cu ghimpul ariciului se vindeca.“ (Teleorman, com. Pirlita, învățat. N. Priteșcu). În basme monstrul numit Mama-pădurii se descrie în următorul mod: „Ea avea numai un ochiu cât un talger, capul ca o căpiță, coșile ca măturoaiele, pērul ca aricele, dinții ca secerile, degetele ca țepoaietele, unghiile ca coasele, picioarele ca rășchitoarele...“ (Galafi, Mavromol, Starețul G. Teodorescu).

Când ariciul pășese, încet și mândru, nimic

nu-l zugăvese mai bine, decât cimilitura populară, cu care și-l potrivec Românil:

Merge pașa pe ulițe
Cu trei mii de sulțe.

(Revista populară 1884, p. 45).

O altă ghicitoare despre ariciu: „am un moș bătrân și urcă aricii la deal“, (Ispirescu, Pilde, 43), unde se face alușiune la mersul lui cel greoi și la ghimpul sei.

Destul de apêrat prin puternica-i armură, ariciul caută să se asigureze și mai bine în cuibul ce-i sapă printre buruieni sub pământ, unde pare a fi atât de mulțumit cu al seu și numai al seu, încât un proverb românesc ne sfătuiesce a-l imita fără a rîvni la palaturile altora: „Te resfață într'al teu ca ariciu 'n cuibul seu.“ (Pann, Prov. I, 136).

Ariciul fiind simțitor la zingănitul metalului, care îl pune în mișcare ca și când ar dansa, copiii iau un clește și un vâtraiu sau o lingură, le lovesc cu sgomot și cântă:

Ariciu, ariciu,
Pogoricu,
Mergi la moară
De te 'nsoară
Și ia fata lui Cioară
Cu cercei
De ghiocel,
Cu măgele
De surcele!

(Ilfov, Prahova, Dolj).

Românii nici odată nu omoară pe ariciu, nu numai pentru-că el stîrpește unele insecte și prinde chiar șoareci, dar' mai cu seamă fiindcă joacă un mare rol în cosmogonia poporană. Deja la vechii Greci ariciul era privit ca cel mai sciutor din toate animalele. (Gubernatis, Zoolog. mythology, II, 11), încât nu e de mirare dacă Românil îi atribue zidirea lumii. „Ariciul a urdit pământul

împreună cu D-șeu“ (Teleorman, com. Traian, învățat. M. Stefanescu). „D-șeu a trimis pe ariciu de a urdit pământul“ (Muscel, com. Di-manesci, preot. P. Dobrea). „Ariciul se dize că ar fi urdit pământul cu D-șeu“ (Dolj, com. Bodăescii, învățat. I. Georgescu). „Ariciul a fost întrebat de D-șeu la facerea lumii și pentru aceea e păcat să se omoare.“ (Prahova, com. Filipesci, învățat. C. Dermonescu și com. Mălăesci, preot. G. Voiculescu). Așa se crede de dincolo și dincoace de Olt, poate și pe aiuri.

Biserica însă numără pe acest urditor al lumii printre animale spurcate. Pravila dela Gavora 1640 f. 49: „Cine va mânca lup sau vulpe sau căne sau pisică sau ariciu sau pâlș sau nevăstucă sau veveriță și și altele câte sînt necurate.“

Mai adaugăm, că ariciul scoate un glas, pentru care Românil, cel puțin cei de lângă Bărlad, posed un termen special: „porcul gurle sau prohoesce, lupul urlă, vulpea latră, ariciul forcăesce.“ (Tutova, com. Frunțișeni). Tot în Moldova se dize „forcăesce“ și la glasul vezurelui (Tecuciu, com. Răchitoasă). Să se observe că în vechile glossare slavo-române se confundă „ariciu“ și „vezure.“ (Cuv. d. bētr. I, 310).

Prășila ariciului se chiamă „pui de ariciu“ sau „arice.“ Culcușul lui se dize „cuib.“

„Fonetica: arici și aric în două silabe, sau ariciu și aricu în trei, excepționalmente arice, ca în descrierea Mamei-pădurii; în macedo-româna trisilabic ariciu și arizu; în Transilvania, pe alocuri se rostese „hariciu“ (Făgăraș, com. Copăcel), cu o aspirațiune inorganică ca în harmasar, harbure etc.

Etimologia: hérisson m., cu obicnuita perdere a aspirațiunii și cu trecerea inițialului *er* în *ar*- ca în: argat, aramă, Ardeal și altele. Aceeași trecere în dialectul dela Nizza: aris = „hérisson.“ Ital. riccio, sard. rizzu, sp. erizo etc. Fr. hérisson vine dintr'o altă formă latină hericionem.

V. Aricioica. Hariciu. Mama pădurii. Mogoricu. Pogoricu. Cicoară. Vezure. Forcăesc. Puiu. Cuib. Urđire. (Va urma).

Teoria lui Rösler.

(Urmare.)

2. Încă odată Bulgaria dincoace de Dunăre.

D. Xenopol ne mai aduce încă o probă, despre domnia Bulgarilor la nordul Dunării, sau cu alte cuvinte ale domniei-sale, asupra Teriilor-românești.

Așa la pagina 71 dînsul serie următoarele: „În continuatorul Analelor fuldense se găsesce de asemenea un loc, care pomenesce despre întinderea stăpânirii bulgare la nordul Dunării.“

Ca probă d-l Xenopol ne citează textul analelor din Fulda, astfel cum se află reproducus în istoria critică a lui Katona.

Noi vom pune aici în vedere atât textul original al analelor* cât și traducțiunea

* Katona, Hist. critica primorum Hung. Ducum. 164. Pacem ergo Graeci eodem anno cum Avaris, qui dicuntur Ungari, facientes, quod eorum concives Bulgari in pravum vertentes, hostili expeditione contra eos insurgunt, et omnem regionem illorum usque portam Constantinopolitanam devastando insequuntur. Quod ad ultimum Graeci astutia sua naves illorum contra Avaros

cativă și metodică, parte după considerare la putința de a fi folositoare pentru efectuire de clase întregi de elevi, căci Barth și Niederley voiesc ca lucrul de mână să fie predat colectivității elevilor, împărțite în grupe de câte 40 inși. Desvoltând amândoi bărbații acestia de scoală o metodică specială pentru lucrul de mână și având în vedere principiul lui Fröbel, de a ocupa în mod metodic pe copii cu lucrul de mână, ei întind aceste ocupații chiar și asupra scolarilor din clasele începătoare. Purcedând dela lucruri analoge celor din grădiniile de copii fröbaliane, conduc pre elevi din ce în ce la lucrări mai complicate, acomodată vârstei și gradului de desvoltare intelectuală a elevilor. Lucrările executate de elevii institutului Barth, au fost în diferite rânduri expuse în o sală a institutului și toți vizitatorii au fost satisfăcuți de frumoasele rezultate, ear' conducătorii inșiși recomandă cu căldură lucrul de mână în scoalele de băieți atât pentru efectele bine-făcătoare în educație, cât și pentru influența însemnată asupra desvoltării intelectuale și a abilității ce se câștigă pentru lucrurile vieții practice. Experiențele lui Barth și Niederley sunt depuse în interesanta și instructiva scriere „Die Schulwerkstatt“ (atelierul scolar), editura Velhagen și Klasing, Bielefeld și Lipsa 1882. Dăm după această scriere un scurt reasumat al lucrărilor ce dinșiși recomandă pentru scoale.

În clasa elementară se face începutul cu lucruri menite a sprigini desennul și orientarea în spațiu; uneltele, cari se folosesc mai întâu sunt degetele mâinei, prin schimbarea poziției lor unele față de altele se reprezintă ferestri, coperte etc. și prin combinații potrivite chipuri de animale și obiecte proiectate ca umbre pe perete. Urmează apoi modelare simplă în năsip, și compunerea de figuri și obiecte din cuburi de lemn, din bețișoare, din petricele, din linte și mazăre, formarea de obiecte prin îndoiră de hârtie, reproducerea de forme prin împunsături cu acul în carton, prin cusut, prin tăiere cu foarfecile și lipire de fâșii de hârtie; cu facerea de ghirlande de frunze de arbori, de fluere din rămurile de salce, de lanțuri din simburile de cireșe, de morisec din paie de grâu sau secară, cu compunerea de figuri din grăunte de grâu, secară, ovės, orđ, cu colecțiuni de frunze ș. a. cu scop de a deștepta interesul pentru lucrurile din natură și a pregăti instrucția din obiectele de învățământ istorice-naturale. De aceste se leagă lucrări pentru pregătirea cunoștințelor geografice; se măsură întinderile clasei se fixează schița ei prin desenn sau prin fâșii de hârtie lipite, sau prin bețișoare ș. a.; se face aceleași produceri față cu grădina scolară, cu locul de gimnastică, și după dobândirea noțiunilor trebuincioase prin excursiuni, cu orașul și impregiurimea lui, ca pregătire pentru orientarea de mai târziu pe mapele geografice. În aceste schițe se înseamnă d. e. și drumurile ferate, scoalele, casteluri, ruine ș. a. ș. a. Prin aceleași lucrări elementare se vor pune prin lipire de fâșii de hârtie multicolore schița mapei Europei și a celorlalte continente, în figuri cu conturi drepte, și se fac intuitive stări culturale din diferite epoce (coacerea primitivă a pâinei, frigerea cărnei în liber, facerea untului etc., instrumente musicale ca simpane, alaute ș. a.)

(Va urma.) Dr. D. P. Barcianu.

Din public.

Dare de seamă *).

Voila, finea lui Februarie v. 1885.

Este lucru pre deplin constat, că de bunăstarea materială condiționează și starea intelectuală, precum a individului așa și a unei națiuni întregi, căci știut este, că cu cât o națiune stă mai bine în privința materială, cu atât este mai superioară și în privința intelectuală. Exemple în abundență de natura aceasta ne dă chiar timpul de față.

Luând îndemn din acest motiv corpul didactic al scoalei centrale grănițarești din Voila, în 8 Ianuarie (27 Decembrie v.) a. c. a aranjat o producție literară împreună cu teatru etc. în scop, de a sări în ajutorul elevilor miseri dela această scoală, lipsiți de mijloace, cari pre lungă toată bunăvoința cea ardentă a părinților, de a-și vedea micii copilași învățând carte — nu sunt în stare de a-i prevedea cu cele necesare la instrucție. Și apoi este știut din praxa scolară, că oh! mulți copii — deși cercetează scoala, deși sunt silitori și talentați — dar' totuși din lipsa de recuzite scolare — petrec în neactivitate, și prin urmare perd timpul cel de aur pentru ei, din care cauză suferă și instrucția în general, ear' ei suferă în înmulțirea cunoștințelor, ce li se predau, și cari nu se pot câștiga numai eacă așa, din aer.

Deci dacă voim înaintare, dacă voim progres adevărat, atunci trebuie să ne gândim serios la delăturarea unor astfel de pedeci, ce stau în calea învățământului, fie pre ori-și-ce cale și cu ori-și-ce mijloace.

Mijloace ducătoare la scop, ne stau destule înainte, numai să ne scim folosi de ele. — Astfel de mijloace sunt producțiile literare, reprezentațiunile teatrale și ori-și-ce fel de mișcări pe terenul științei, cari totdeauna ating scopuri duple și adevărate, pre deoparte de a cultiva poporul dela sate în privința vieții sociale; ear' pre de altă parte a răspândi prin ele și cultura.

Despre decursul și reușita acestei producții literare, la timpul seu s'au publicat în zăile noastre cele mai favorabile și încurajătoare corespondențe, cari ne-au servit de impuls, ca pre viitor, când vom mai pași înaintea publicului, să pășim cât se poate mai pregătiți și cu puteri oțelite.

Cu ocaziunea acestei producții parte dela participanți și din suprasolvirii, parte din oferte marinimoase și colecte a incurs preste tot sum'a de 50 fl. 50 cr. v. a. și adevărat:

Seara la cassă au incurs dela următorii marinimoși domni:

Din Voila: Daniel Șerban, not. cerc. 1 fl. 20 cr.; Nicolau Șerban, par. gr.-cat 1 fl. 20 cr.; Georgiu Vas, arend. 1 fl. 20 cr.; Moise Șerban, arend. 1 fl. 20 cr.; Hermann Kraus și familia 2 fl.; Familia Neumann 2 fl.; Nicolau Păleriu 1 fl. 20 cr.; Friedrich Maier 1 fl.; Ioan Bonferth 1 fl. 20 cr.; Samuil Gabor, prim. com. 50 cr.; Iosif Borzea, colector 1 fl. 20 cr.; Ioan Șerban 1 fl. 20 cr.; Georgiu Șerban 50 cr.; Ioan Moian 50 cr.; Panovits Neumann 1 fl.; Șerban Sinteu 40 cr. Din Beclean: Georgiu Bărsan 1 fl. 20 cr.; Georgiu Bodărnea 1 fl.

* Intârziată din cauza depărtării unui membru din comitetul aranjator.

domnului Xenopol dimpreună cu traducțiunea noastră.

Xenopol, 71.

Traducțiunea noastră.

„În acest an încheând Grecii pace cu Avarii cari se numesc și Unguri, se supără pentru aceasta soții lor Bulgarii și făcură o expediție contra Grecilor, pustiind toată regiunea până aproape de Constantinopol. Ceea - ce Grecii voind să răsbune, trimis navile lor în aparență contra Avarilor, care îi transportă în regatul Bulgarilor de dincolo de Dunăre unde transportați atacă cu putere pe Bulgari și ucid un mare număr din ei. Auđind aceasta Bul-

„În acel an așadar — 895 — Grecii (adecă imperul bizantin) făcând pace cu Avarii, cari se numesc și Unguri, concetățenii lor Bulgarii considerând aceasta ca o faptă rea, se scoală cu rebel ostil asupra Grecilor și devastează tot ținutul Grecilor până la poarta Constantinopolului. Grecii în vicleania lor, ca să-și răsbune pentru aceasta asupra Bulgarilor, trimis corăbiile lor în partea despre Unguri și-i trec preste Dunăre în regatul Bulgarilor, Ungurii trecând aici atacă cu energiă ginta Bulgarilor și ucid o parte foarte mare din ei. Auđind despre aceasta Bul-

mittunt ac eos in regnum Bulgarorum ultra Danubium transportant. Ubi transpositi manu cum valida gentem Bulgarorum ingressi, maximam partem caedendo neci tradiderunt. Hoc audientes positi in expeditione Bulgari cum omni festinatione, primum se liberare ab infesto hoste recurrente consertoque illico praelio, victi sunt. — În ce privește numele de Avari ce se dă Ungurilor, Rösler observă: În apus mai întâu amintesc despre ei Hinkmar din Rheims (pe la anul 862) și îi numesc Ungri. Dar' îndată după aceea oamenii își aduc aminte de Huni și de Avari, care seamăna așa de mult cu ei, și le atribuiesc și lor numele acesta. Rom. Studien. 150.

garii cei din expediție (contra Constantinopolei) se întorc în grabă pentru a alunga pe dușmani; dar' luându-se la luptă sunt din nou bătuiți.

Așadar' textul este destul de clar.

Resbelul se întâmplase între Simeon regele Bulgarilor și Leon filosoful, împăratul Constantinopolului, și anume:

Grecii strimtorăți din partea Bulgarilor cer în contra lor ajutorul Ungurilor, cari se aflau pe timpul acesta în Ateluz, între Siret și Nipru, trimis corăbiile lor pe Marea-neagră, de aici pe Dunăre și trec oastea Ungurilor preste riu în Bulgaria.

Ce face însă d-l Xenopol? Nimeni nu-și poate închipui.

Dintr'un resbel al Bulgarilor cu Ungurii, pe care îi trecuseră Grecii preste Dunăre în Bulgaria, dînsul scoate un resbel al Grecilor cu Bulgarii pe pământul Țării-românești:

Fără a se interesa de scriitorii bizantini în privința acestui însemnat resbel al Bulgarilor cu Grecii și cu Ungurii, d-l Xenopol lasă la o parte pe Unguri, traduce într'un mod scâlcit textul Analelor din Fulda, și ne spune că Analele dela Fulda ne releatează, că Grecii ei singuri au trecut pe malul de nord al Dunării și au atacat Bulgaria dincoace de Dunăre, adevărat Țeara-românească, unde adaugă totodată domnia sa, se vede că era un centru destul de însemnat de Bulgari. (Va urma.)

20 cr.; Nicolau Taflan 50 cr.; Ioan Trimbițaș 50 cr.; Ioan Taflan, sold. 20 cr. Din Făgăraș: M. On. d. Petru Popescu, protop. emer. și stim. famil. 2 fl.; Nicolau Aron, par. și învăț. 1 fl. 20 cr.; Ioan Mureșan, cancel. comit. 1 fl.; Laurian Hobian 50 cr. Din Șercaia: Ioan Selegean, cancel. pret. 2 fl. Din Perșani: Franz Herzum 1 fl. 20 cr. Din Sâmbăta-inferioară: Nicolau Albani, inv. de stat 1 fl. 20 cr. Din Viștea-inf.: Georgiu Borzea, not. cerc. 1 fl.; Nicolau Poparadu, comerciant 1 fl. 20 cr. Din Ucea-inferioară: Valerian Opriș, stud. 50 cr. Din Scoreiu: Dumitru Bandașiu, v. not. 50 cr. Georg Thalman, 50 cr. Din Poperta: Valeriu Negrea, par. gr. cat. 50 cr. Din Lișa: Valerian Poparad, com. 50 cr. Din Vaidarece: Arsenie Bunea, învăț. dirig. graniț. 1 fl.; Maximilian Recean par. gr. cat. 1 fl.; Din Breaza: Ioan Hașiu sen. not. 50 cr. Ioan Hașiu jun. inv. 50 cr. Apoi on. d-ni Alexandru Negrea loc. ces. reg. 1 fl. 20 cr.; Ioan Halmagyi supraloc. ces. r. 1 fl.;

Oferte marinimoase au incurs dela următorii domni: Din Făgăraș: Dr. Ștefan Pop, fisic comit. 1 fl. 20; Ilariu Duvlea, adv. 1 fl.; Dr. Nicolau Motoc, cand. adv. 50 cr.; Iacob Popieciuc I. v.-not. comit. 50 cr.; Andreiu Hinț, hotelier 2 fl.; Nicolau Sassebesi, paroch gr.-cat. în Veneția infer. 50 cr.; Din Vaidarece: George Poparadu, not. cerc. 50 cr.; Ioan Petrișor, inv. graniț. 50 cr.; Ioan Pop, inv. graniț. în Lișa 1 fl.

A binevoit a colecta în scopul acesta on. domn George Moianu, învăț. la scoala de fetețe în Brașov și fiul zelos al acestei comune, dela următorii domni: George Bellisimus, director la scoala norm. 50 cr.; Ioan Dobrea, învăț. norm. 50 cr.; colectantul 50 cr.

A mai colectat on. domn Nicolau T. Pop, învăț. dirig. graniț. în Mărgineni, dela on. domni: George Pop, ces. r. loc. pens. 50 cr.; George Pop, par. gr.-cat. 50 cr.; colectantul 20 cr.

Deci suma venitelor preste tot e de 50 fl. 50 cr. v. a., din cari subtrăgându-se speșele cu 30 fl. 50 cr. rămâne un venit curat de 20 fl. v. a. în favorul elevilor miseri, spre care scop s'au destinat.

Primească deci pe această cale toți acei marinimoși domni, cari au binevoit a contribui spre acest nobil scop, profunda noastră mulțumită.

În special ne ținem de datoriță a exprima călduroasele noastre mulțumite on. domn Petru Popescu, protopop emer., care și acum la adâncă bătrânețe, n'a pregetat a ne onora cu prezența d-sale, pentru care sacrificiu moral și material, încă mulți ani bunul D-șeu se-și lungescă firul vieții, ca să mai poată încuraja și asista și pe viitor la asemenea întreprinderi cu scopuri culturale și filantropice.

Tot pe această cale primească sincerele noastre mulțumite toți acei locuitori din comuna Voila, cari într'un mod sau într'altul au contribuit la deplina reușită a acestei prime încercări de producție-literară și teatru, cari până acum prin comenele rurale din Țeara-Oltului, nu s'a mai văduț. În special bravele noastre Române: Elena D. Șerban, Rafira N. Șerban, Maria G. Vasu și Ludovica M. Șerban etc., cari ne-au dat toate trebuincioasele țesături la construirea cortinei, care în lipsa celor necesare, cu greu se poate construi.

Primească de asemenea mulțumirile noastre și stim. d-șoara inv. Sofia Gila pentru aranjarea cu gust a salei de joc, de asemenea d-nii: Nicolau Șerban, stud. în drept la Pesta, Gavrilă Pop, inv. dirig. graniț. în Lișa și Nicolau Ludu, inv. în Beclean, pentru consursul binevoitor, ce ni l-au dat.

Nu putem a încheia această dare de seamă fără de a aminti, că am dori din adâncul inimii, că la ocaziuni de natura aceasta, ce urmăresc scopuri culturale și filantropice, să se alieze în mai mare măsură și fără genare și „papucul orășenesc“ cu „opinca sătească“, căci numai așa vom putea lucra cu puteri unite spre bunăstarea intelectuală și materială a poporului nostru, băntuit zilnic de atâtea calamități fără număr.

Încă odată repețim — în numele micilor elevi — primească mulțumirile noastre toți acei on. domni, cari ne-au dat binevoitorul d-l concurs într'un mod sau într'altul, dorind, ca pe viitor să ne vedem cât mai mulți — inteligenți și popor — la asemenea ocaziuni.

În numele comitetului aranjator:

Daniil Șerban,

pres. eforial.

George Dobrin,

dirig. scol. și secret. efor.

„Furnica“ cassă de economii, societate pe acțiuni în Făgăraș.

Domnii acționari ai „cassii de economii „Furnica“ societate pe acțiuni“ se invită prin aceasta în virtutea §. 16 al statutelor societății la I-a adunare generală ordinară, care se va ține la Făgăraș în 11 Aprilie 1885 st. n. înainte de ameađi la 10 oare în sala otelului „Paris“.

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1883/4 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru direcțiune și pentru comisariul de ți.

4. Alegerea a doi membri în consiliul de direcțiune în sensul §. 31 din statute.

5. Alegerea conform §. 40 din statute, a comitetului de supraveghiere.

Domnii acționari, cari în sensul §. 17, 18 și 19 din statutele societății, voiesc a participa în persoană, sau prin plenipotenți sunt rugați, a-și depune la cassa societății, sau la institutul de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, sau la Filiala aceluși institut în Brașov, acțiunile lor și eventual doveđile de plenipotenție cel mult până în 9 Aprilie 1885 st. n.

Făgăraș, în 21 Martie 1885.

Direcțiunea societății.

Varietăți.

(Scumpetea vieții la New-York.) La New-York, viața este foarte scumpă.

Eacă câteva prețuri, cari dau o idee în această privință: Pentru o casă de burghez modestă se plătesce ca chirie 10,000—15,000 franci pe an; pentru un apartament, în așa numitele „marile casărmi“, clădite acum de curând, se plătesce 5,000—10,000 franci pe an. O familie modestă găsește cu greu a închiria o casă pentru suma de 2,500 franci... Un dejun într'un birt compus dintr'o bucată de friptură, puțin vin prost și o ceașcă de cafea foarte rea, costă 7—8 fr. Carnea costă la New-York îndoit de ceea-ce costă la Londra; o livră de mușchi costă 6 franci.

Cât pentru bacșișuri, ele sunt mai mari decât se poate crede. Pentru a avè o ceașcă de cafea sau a 'ți-se aduce cismele, trebuie a da chelnerului 1 fr. 25 c.; dacă nu, ești rău servit și treci ca un om „rău crescut“ în ochii chelnerului.

Nu este cuartir, în care să poți scăpa de a nu fi astfel jăfuit. La Brooklyn, viața costă ca și la New-York.

(Moravuri ciudate.) Orașul Aden sau Eden, cum pronunță Englezii, este o posesiune britanică ce nu trebuie a o confundă cu așa numitul Eden din biblie, căruia, de altmintrenea, nu seamănă cătuși de puțin. Situat între Africa și Asia, orașul Aden este locul de întâlnire al popoarelor din cele două continente; un călător pretinde chiar că în acest oraș Europa, Africa și Asia își împrumută vițiile una alteia.

Persii, originali din Persia, formează o mare parte a populațiunii din Aden. Acești oameni au un obicei foarte ciudat: când unul din ei a murit, duc corpul la cimiterul cultului lor, situat pe o colină; aci, ei depun cadavrul gol și se retrag.

Puțin după aceea, mii de vulturi se grămădesc asupra corpului; în câteva minute curată toată carnea de pe el și nu mai rămâne decât scheletul, atât de curat, încât s'ar crede, că este opera unui dibaci preparator. Persii se duc și iau acest schelet, pe care îl depun în osuarul situat pe altă colină.

Acești vulturi sunt foarte apreciați în orașele Egiptului și ale Mării-roșie. În timpul nopții, aceste paseri se grămădesc pe ulițe, curățindu-le de tot ce se aruncă pe ele. Afară de sgomotul ce fac aceste paseri răpitoare, serviciul curățir-i stradelor nu s'ar pute face mai bine și mai efin.

Posta redacțiunii.

I. C. inginer în M. „Buletinul societății politehnice din România“ apare în București, unde stă a se adresa abonamentele la dl inginer Sinescu, strada Primăverii Nr. 24.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEL.“

Budapesta, 23 Martie n. Casa magnaților. Mai toți prelații riturilor diferite și magnați în număr foarte mare sunt de față. Galeria sunt îndesuite. Se începe desbaterea despre reforma casei de sus. Contele Aurel Desewffy nu primesc proiectul de lege nici chiar drept basă pentru desbaterea specială, dînsul pledează pentru scăderea censului și pentru întregirea casei de sus prin alegerile municipiilor combătând numirea. Contele Iuliu Andrassy nu vede în reformă vre-o cestiune de partid, dînsul nu vrea să între în discuție principială despre aristocrație sau democrație, ține însă numai aceea constituție de priincioasă, pe lângă care fie-care clasă a societății și fie-care confesiune e reprezentată. Oratorul acceptază censul de 3000 fl. și aprobă că Israelii încă sunt reprezentați; primesc proiectul pe basa raportului comisiei. Ședința se suspendează pe dece minute.

Gravosa, 23 Martie n. Părechea moștenitoare de tron a sosit aici și a fost salutată de o mulțime numeroasă. S'au înfățișat spre aducerea de omagiu și deputațiunii herțegovinene.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitatiuni:

În 13 Aprilie a. c. realitățile lui Ioan Beca, de către judecătoria cercuală reg. din Delta, în comuna Skulya (com. Timiș).

Edicte:

Din partea tribunalului din Arad se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea reposesatei Elisabeta Köhler m. Henni din St. Ana, a se infățișa în 45 de zile.

Din partea tribunalului din Arad se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Mihail Kreitler, a se insinua în 45 de zile.

Din partea tribunalului din Timișoara se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea v. d. Maria Dimitrescu născută Stefan din Fiscuț, a și-le insinua în 45 de zile.

Din partea judecătoriei cercuale din Sighișoara se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea reposesatului Mihail Lang din Seleușul-mare, a și-le insinua în 45 de zile.

Citațiuni:

Din partea judecătoriei cercuale din Făgăraș se provoacă Ioan Halmágyi, a se insinua până în 13 Aprilie a. c.

Din partea judecătoriei cercuale din Geoagiul-dejos se provoacă Alexandru Muntean, a se infățișa în 30 Martie a. c.

Concursuri:

Un post de vice-notar la judecătoria cercuală din Sighetul-Marmăției. Concursurile sunt a se trimite în 14 zile la prezidiul tribunalului de acolo.

Un post de scriitor la tribunalul reg. din Becicherecul-mare. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la prezidiul tribunalului de acolo.

Bibliografie.

„Biserica și școala”. Foaie bisericească, școlastică, literară și economică. Ese odată pe săptămână: Dumineca. Arad, 10/22 Martie 1885. Anul IX. Nr. 10. Sumar: Punctualitate în oficiu. — Cualiificațiune învățătoarească și metod, de Demetriu Popa. — Timișoara, în 19 Martie 1885 n., Paul Rotariu, avocat și redactor. — Academia română. Programă lucrărilor sesiunii generale din anul 1885 (continuare). — Raportul comitetului reuniunii femeilor române din Sibiu către adunarea generală ținută la 12 Martie st. n. 1885. — Diverse. — Concurse.

Seiri economice.

Programul congresului economic în parlamentul român. Măsurile generale spre a veni în ajutorul industriei naționale. Este titlul unui proiect de lege depus pe biroul Camerei României.

Art. 1. Ori-cine voesce a înființa în România un stabiliment industrial, cu un capital de cel puțin 200.000 lei, sau cerend întrebuințarea a cel puțin 100 lucrători pe zi, se va bucura de foloasele legii de față.

Art. 2. Spre a fi însă primit să se bucură de aceste foloase, va trebui să justifice către ministrul de comerț, industrie și domenii că dispune de capitalul arătat mai sus, sau să dovedească prin planurile și amănuntele fabricațiunii ce voesce a întreprinde, că în adevăr va avea a întrebuința 100 lucrători pe zi în timp de cel puțin 8 luni pe an.

Art. 3. Statul nu va putea refuza unui stabiliment industrial în asemenea condițiuni de a se așeza pe ori-ce proprietate a Statului va cere, și îi va ceda gratis în deplină proprietate, până la 5 hectare de pământ. La cas de ar avea trebuința de o mai mare întindere de pământ, Statul va fi obligat a-i ceda pe lângă cele 5 hectare gratis până la 10 hectare, după prețurile din localitate. Dacă în locul ales pentru așezarea stabilimentului s'ar pute face o cădere de apă, nici o despăgubire nu se va cere pentru pământul ocupat de proprietatea Statului cu trecerea canalului de aducerea apei și de scurgere în matcă.

Asemenea o despăgubire nu se va cere de la Stat pentru așezarea mijloacelor de comunicațiune (drum de fer, tramway-jilip etc). menite a pune fabrica în legătură cu o stațiune de cale ferată, cu un riu sau cu un canal navigabil.

Art. 4. Ori-ce stabiliment industrial înființat în condițiunile arătate mai sus, este scutit în timp de 15 ani dela înființarea sa de ori-ce impozit al Statului, fie direct, fie indirect, precum și de ori-ce taxe comunale sau județene, cu excepțiunea taxelor asupra beuturilor spirituoase ale Statului și ale comunelor.

Toate mașinile aduse din străinătate pentru trebuințele stabilirii sale sunt scutite de taxe vamale.

Materile prime, precum și ori-ce materii ar intra în fabricațiunile acestor stabilimente, sânt scutite de taxe vamale, întru cât acele materii nu s'ar găsi în cantități îndestulitoare în țeară.

Consiliul de miniștri decide pentru fie-care cas despre neafarea sau negăsirea în cantități îndestulitoare în țeară a materiilor trebuincioase fabricațiunii.

Transportul pe căile ferate al fabricatelor acestor stabilimente se va face pentru vagoane complete cu un

preț, care nu va întrece nici odată prețul de regie al transportului, plus 20 la sută; în cas însă de a preda vagoane necomplete, ele vor fi supuse tarifelor ordinare.

Tot astfel vor fi tractate și transporturile acestor fabrici pentru materiile prime, mașinile și ori-ce produse ar intra în fabricatele lor.

Art. 5. Pentru ori-ce furnituri ale Statului, ale județelor și ale comunelor, produsele fabricate în România sânt obligator preferite, chiar atunci, când fiind egale în calitate cu produsele concurente străine, vor fi până la 5 la sută mai scumpe: în valoarea prețurilor produselor străine se va ține seamă și de cheltuielile agiului și plății în străinătate.

Spre a ajuta înființarea unor stabilimente industriale de însemnătate arătată la art. 1, sau spre a salva sau consolida asemenea stabilimente după înființarea lor, guvernul poate încheia cu dînele prin bună învoială, fără licitațiune, contracte de furnituri pentru 5 ani cel mult, cu condițiune însă ca prețurile stipulate să nu fie mai mari decât ultimele prețuri plătite de dînsul pentru produse similare.

Cererile pentru asemenea învoeli se îndreptează consiliului de miniștri și se rezolvă de dînsul în termen de o lună cel mult dela înființarea lor.

Art. 6. Ori-ce stabiliment industrial în condițiunile arătate mai sus ar exporta din produsele sale, poate dobândi pentru toate cantitățile exportate dela Stat o primă de export, care să se urce până la a cincia parte din valoarea acelor produse după prețul făcut de fabrică pentru consumațiune internă.

Consiliul de miniștri, după propunerea ministrului de comerț, industrie, agricultură și domenii, decide despre acordarea acestei prime.

Acordarea unei de prime export este obligătoare atunci, când totalul produselor de exportat dînt'r'una sau mai multe fabrici se urcă la valoarea anuală de un milion cel puțin, și când este dovedit, că fără primă, exportarea nu s'ar face.

Art. 7. Industria țesăturilor de ori ce calitate, precum și industria tăbăcării se va bucura de o primă de fabricare de 4 la sută asupra valorii produselor la eșirea din fabrică, cu condițiune însă, ca producerea și vânzarea minimală a fabricii primite să fie de 600.000 de an.

Această primă se răspunde de Stat la încheierea anului și după constatarea cantităților fabricate și vândute.

Dreptul la prima de fabricare va înceta atunci, când importarea țesăturilor sau a produselor tăbăcării va fi redusă la jumătate din valoarea acestor importări în anul 1884.

Nu va pute primi nici o fabricare, stabilimentul industrial ale cărui produse vor fi întrebuințate în majoritatea lor în furnituri ale Statului.

Art. 8. O primă de fabricare până la 4 la sută dată în condițiunile de mai sus se va pute acorda de consiliul de miniștri ori cărei fabrici ale cărei produceri minimale anuale ar fi de 600.000 lei, cu condițiune însă, ca această primă să fie recunoscută neapărată pentru bunul mers al fabricii.

Art. 9. Prima de fabricare nu va pute fi nici odată cumulată cu prima de fabrică, la cas când un produs industrial va fi primit prima de fabricare, aceasta se va deduce din prima de export atunci, când același produs ar ajunge a se exporta.

Art. 10. Una sau mai multe fabrici pot face ministerului de domenii declararea, că voesce să cumpere un produs agricol într'o cantitate minimală determinată, asigurând un preț, care să garanteze agricultorului un venit net pe hectar cel puțin egal cu venitul net al unui hectar cu grâul într'un an de mijloc. Ministrul, după-ce ia un angajament formal din partea fabricelor, poate pune unora din arăndașii domeniilor Statului îndatorirea de a cultiva pe o întindere determinată de pământ produsul cerut, și a cărui vânzare este de mai nainte asigurată către fabrici.

În acest scop contractele de arăndare vor conține o rezervă specială pentru cultivarea unui număr limitat de hectar, cu un produs la alegerea ministrului, la cas când aceasta ar face cererea cu un an mai înainte de anul în care cultura trebuie să se facă.

Act. 11. Stabilimentele industriale, care la promulgarea legii de față s'ar afla în condițiunile prevădute în art 1, se vor bucura de beneficiile acestei legi.

Piața din Făgăraș, 20 Martie. Grâu frumos hectolitra fl. 6.— până fl. 7.—; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.60; secăra fl. 3.20 până fl. 3.50; encuruzul fl. 3.50 până fl. 4.—; ovėsul fl. 2.30 până fl. 2.50; sēmēnța de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—; sēmēnța de in fl. 10.— până fl. 11.—; fasolea fl. 4.20 până fl. 4.50; mazerea fl. 6.— până fl. 7.—; linteia fl. 7.— până fl. 8.50; crumpenel fl. 1.20 până fl. 2.—; mālăiul fl. 9.— până fl. 10.—; sēu brut 100 chile fl. 40.— până fl. 42.—; unsoarea de porc 58—68, slānina 60—80; cânepa fl. 30.— până 36.— Un chilo carne de porc 44 cr.; carne de vită 42 cr.; carne de vițel 36 cr.; carne de mel — cr.; ouș 8 cu 10 cr.; chim fl. 10.— până fl. 12.—; lumini turnate de sēu 58 cr. până — cr.

Piața din Brașov, 20 Martie. Grâul hectolitra fl. 6.— grâu mestecat fl. 4.—, secăra fl. 3.80, orș fl. 3.80, ovės fl. 2.40, encuruzul fl. 3.20, mālăiul fl. 4.50, mazerea fl. 5.60, linteia fl. 5.80, fasolea fl. 4.—, crumpenel fl. 1.—, carnea de vită p. kilo 44 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 24 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 20 Martie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 43.— cr. până 44.— cr., unguresci grei, tineri 46.½ cr. până 47.½ cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 45.— cr. până 46.— cr., marfă țerānească, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 43.½ cr. până 44.½ cr., ușoară — cr. până — cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr.,

transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci, grei 44.½ cr. până 45.— cr., transito de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr., îngrașați cu ghindă — cr. până — cr. per 4½ compenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri în Budapesta dela 21 Martie st. n.

Grâu (din Banat): 72—75 Kilo fl. — până — 76—81 Kilo fl. — până —, (lūngă Tisza) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.20 până 8.75, (de Pesta) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 8.10 până 8.65, (de Alba-Regală) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.90 până 8.45, (de Bacska) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. — până —, (din Ungaria de nord) 72—75 Kilo fl. — până —, 76—81 Kilo fl. 7.90 până 8.40.

Sēcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 7.30 până 7.60. Orș (nutreț): 60—62 Kilo fl. 6.70 până 7.—; (de berărie) 62—64 Kilo fl. 7.20 până 9.60.

Ovės (unguresc) 37—40 Kilo fl. 7.— până 7.30. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.10 până 6.15; de alt soi fl. 6.— până 6.05.

Rapița fl. 11.50 până 12.75; de Banat fl. 11.25 până 12.—. Mālăiul (unguresc): fl. 5.80 până 6.20.

Timpul de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 8.48 până 8.50 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.70 până 8.72.

Sēcara (primăvară) — Kilo fl. 5.71 până 5.73. Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.92 până 5.94.

Rapița (August—Septembrie) fl. 12.½ până 12.¾. Spirt (brut) 100 L. fl. 26.25 până 26.75.

Bursa de Budapesta

din 21 Martie st. n. 1885.

Table with financial data: Renta de aur ung. 6%, 4%, 5%, 99.70, 94.25, 147.—; Amortisarea datoriilor, 98.75, 122.50, 109.50, 102.75, 102.75, 102.—, 102.—, 102.—, 102.—, 98.75, 119.25, 119.25, 83.40, 83.80, 108.75, 139.—, 862.—, 310.50, 302.90, 101.—, 5.79, 9.78, 60.55, 124.20.

Bursa de Viena

din 21 Martie st. n. 1885.

Table with financial data: Renta de aur ung. 6%, 4%, 5%, 99.70, 94.25, 147.—; Amortisarea datoriilor, 98.80, 122.75, 109.90, 102.90, 103.—, 102.—, 102.—, 102.—, 98.50, 119.25, 119.30, 83.55, 83.90, 108.80, 138.75, 864.—, 310.25, 303.10, 5.80, 9.78½, 60.50, 124.15.

Bursa de București.

Cota oficială dela 21 Martie st. n. 1885.

Table with financial data: Renta amort. (5%), 92.— vënd. 93.—; Rur. conv. (6%), 89.— " 89.½; Act. de asig. Dacia-Rom., 294.— " 295.—; Banca națională a României, 1150.— " 1200.—; Impr. oraș. București, 31.— " 32.—; Credit mob. rom., 194.— " 195.—; Act. de asig. Naționala, 218.— " 219.—; Scrisuri fonciare urbane (5%), 84.— " 85.—; Societ. const., 288.— " 289.—; Schimb 4 luni, — " 30.—; Aur, — " 12.¼.

LOTERIE.

Tragerea din 21 Martie st. n.

Timișoara: 17 33 66 70 78.

Viena: 77 76 53 2 51.

Faină de Pasci

pe prețurile cele mai eftine

în depositul de făinuri

al lui [138] 1—3

Rudolf Zesewitz.

Piața Fingerling Nr. 7.

Filiala în piața mare Nr. 1.

Banca generală de asigurare mutuală „Transilvania“.

A XVI-a adunare generală ordinară va avē loc Duminecă în 12 Aprilie 1885 e. n. la 3 oare după prānd în casa proprie (strada Cisnădiei Nr. 5).

Obiecte:

- 1. Darea de seamă despre afacerile anului 1884 și bilanțul anual.
2. Raportul comitetului de revisiune.
3. Întregirea consiliului administrativ.
4. Propuneri incurse.
5. Sorțiri de obligațiuni ale fondului de întemeiere.

Sibiu, în 9 Martie 1885.

1—3 [137]

Consiliul administrativ.

Deschidere de neguțătorie.

Subscrisul aduc prin aceasta cu toată stima la cunoștința on. public român că mi-am deschis aici în Sibiu în piața mică Nr. 2 (în edificiul bisericii rom.-catolice) o

Neguțătorie de mărfuri de manufacte.

Îmi iau prin aceasta îndrāsneala a-mi recomanda stabilimentul meu spriginului binevoitor al on. public român din loc și din provinciā asigurându-l de un serviciu real și prompt.

Dispon de un sortiment de schimburi pentru doamne și domni; stoffe de haine cele mai moderne: Casmir negru și colorat, beige, satin mervellé, diagonale, lustres, satin colorat de spălat, creton, oxford de Sternberg și un asortiment bogat de alți articoli pentru sezonul de primăvară și de vară. Diferite soiuri de in, barchente, toată specia de căptușeli, perdele albe și lute, rips, acoperamente de measă și de pat precum și covora curente, dantele, panglici, mănuși, eventaile, corsete, nasturi de modă, articoli de pasanterie, bumbacuri, ață, mētasă, umbrele și parasoale și alți articoli. Prețurile sânt cele mai moderate posibile.

Cu toată stima

Dumitru Antonu.

2—3 [135]